

Tarih : 02.09.2022
Sayı : 2022 – 83
Konu : Vergiyi Doğuran İşlemin Vergi İstisnası Kapsamında Olduğunu Tevsik Eden Belgenin İptali Nedeniyle Tarh Edilen Vergilerin Mülkiyet Hakkını İhlali Hk.

02 Eylül 2022 tarih ve 31941 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2019/40353 başvuru numaralı Bireysel Başvuru Kararında damga vergisi ve harç istisnası sağlayan belgenin daha sonradan iptal edilmesi nedeniyle cezalı tarh edilen damga vergisi ve harç nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiğine yer verilmiştir:

Başvurucu yabancı ortağıyla birlikte yapacağı kamu inşaatı dolayısıyla Ekonomi Bakanlığında alınan istisna belgesiyle damga vergisi ve harç istisnasından yararlanmış ancak daha sonradan ihalenin belge eksikliği nedeniyle iptal edilmesi nedeniyle başvurucunun istisna belgesi de iptal edilmiştir. İstisna belgesinin iptal edilmesi üzerine başvurucu adına cezalı damga vergisi ve harç tarhiyatları yapılmış olup vergi yargısında başvurucu aleyhine karar çıkmış olduğu için bireysel başvuru yapılmıştır.

Anayasa Mahkemesi aşağıdaki gerekçelerle söz konusu tarhiyat işlemlerinin mülkiyet hakkını ihlal ettiğine karar vermiştir:

Mülkiyet hakkına yönelik müdahalenin Anayasaya uygun olabilmesi için müdahalenin kanuna dayanması, kamu yararı amacı taşıması ve ölçülülük ilkesi gözetilerek yapılması gerekmektedir.

Kanunun varlığı kadar kanun metninin ve uygulamasının da bireylerin davranışlarının sonucunu öngörebileceği kadar hukuki belirlilik taşıması gerekir. Bir diğer ifadeyle kanunun kalitesi de kanunilik koşulunun sağlanıp sağlanmadığının tespitinde önem arz etmektedir.

Anayasa Mahkemesinin 24/12/2020 tarihli ve E.2020/15, K.2020/78 sayılı kararında bir ihalenin uluslararası ihale niteliğinde kabul edilmesi ve bu sayede döviz kazandırıcı faaliyet kapsamında değerlendirilmek suretiyle damga vergisi ve harç istisnasının uygulanması için öngörülen *yabancı firmalarca da teklif verilmesi* şartının hukuki öngörülebilirlik ve belirlilik ilkelerine aykırı olacak şekilde düzenlendiği sonucuna ulaşılarak 488 sayılı Kanun'un ek 2. maddesinin (4) numaralı fıkrasında yer alan "...ve yabancı firmalarca da teklif verilen..." ibaresi ile 492 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinin (4) numaralı fıkrasında yer alan "...ve yabancı firmalarca da teklif verilen..." ibaresi iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi anılan kararında her ne kadar sadece "...ve yabancı firmalarca da teklif verilen..." ibarelerinin iptaline karar vermiş ise de istisnadan yararlanılması için aranan *yabancı firmalarca da teklif verilmesi* şartının -düzenlemenin mevcut hâli dikkate alındığında- mekanizmayı bir bütün olarak öngörülebilir olmaktan çıkardığı tespitini yapmıştır. Söz konusu kararda yapılan tespit, eldeki başvurunun kanunilik koşulunu sağlamadığı sonucuna ulaşılması yönünden yeterli görülmüştür. Bu nedenle ihaleye teklif sunan firmanın teklifinin değerlendirmeye alınmamış olmasının istisnadan yararlanılmasına engel oluşturmadığı kabulünün kanuni dayanağının bulunup bulunmadığı meselesinin ayrıca incelenmesine gerek görülmemiştir.

İstisna belgesinin geri alınması suretiyle başvurucuların mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin öngörülebilirlik kriteri sağlayan bir kanuna dayanmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anayasa Mahkemesi Kararı

Saygılarımızla...

Not: Bu sirküler bilgilendirme amaçlıdır. Sirkülerde yer alan konu ile ilgili olarak profesyonel bir danışmana başvurunuz.